

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ:

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2023

➤ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Επειδή η διασφάλιση του **ενεργειακού εφοδιασμού, της βιώσιμης ενεργειακής μετάβασης, της παραγωγής αλλά και της κατανάλωσης** ενέργειας, αποτελούν κοινωνικές, οικονομικές και αναπτυξιακές προτεραιότητες και συνδέονται άμεσα με την **αλλαγή του κλίματος**, οι **τοπικές κοινωνίες**- όχι μόνο μπορούν αλλά και πρέπει- να συμμετέχουν ενεργά στις σχετικές πολιτικές, στα έργα-επενδύσεις και σ' όλες τις συναφείς δραστηριότητες.

Γι' αυτό η **Περιφέρεια Κρήτης**, ήδη από το 1994, συμμερίζεται και εφαρμόζει την κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι πρέπει να υπάρξει **περιφερειακός ενεργειακός σχεδιασμός και πολιτική** ο οποίος περιλαμβάνει και την **ίδρυση - λειτουργία Περιφερειακών Ενεργειακών Κέντρων**.

Το **Ενεργειακό Κέντρο Περιφέρειας Κρήτης** το πρώτο ελληνικό περιφερειακό ενεργειακό κέντρο και από τα πρώτα στην Ευρώπη και οι **στόχοι** του είναι:

- **Πολύπλευρη κλιματική και ενεργειακή διακυβέρνηση** για τη βιώσιμη **ενεργειακή μετάβαση** και για την αντιμετώπιση και προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος.
 - **Περιφερειακή Ενεργειακή Πολιτική και Προγραμματισμός:** Συμβολή στη διαμόρφωση του σε στενή συνεργασία με όλους τους αρμόδιους φορείς και σε συμφωνία με την εθνική και ευρωπαϊκή πολιτική για την ενέργεια και το κλίμα.
 - **Συντονισμός** ενεργειακών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων των τοπικών και περιφερειακών φορέων και τον συνδυασμό τους με δραστηριότητες και προγράμματα καινοτομίας, περιβάλλοντος, κλιματικής αλλαγής, τουρισμού, ενεργειακής μετάβασης, κυκλικής οικονομίας κλπ.
 - **Συμμετοχή** σε ευρωπαϊκά και εθνικά ενεργειακά προγράμματα και δίκτυα.
 - **Πρωώθηση** ευρωπαϊκών και διεθνών συνεργασιών
 - **Αμερόληπτη υποστήριξη** σε φορείς και ιδιώτες (νομοθεσία, επενδύσεις, χρηματοδοτήσεις, τεχνολογίες, κλπ.)
 - **Χρηματοδότηση** και εκπόνηση μελετών
 - **Επιμόρφωση - Κατάρτιση:** Σεμινάρια, τηλεδιασκέψεις, συνέδρια, ημερίδες, τεχνικές επισκέψεις, ομιλίες σε σχολεία.
 - **Πρωώθηση - Πληροφόρηση - Διάδοση:** Προγραμμάτων, τεχνολογιών, εφαρμογών και έργων **Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Ορθολογικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας/ Περιβάλλοντος/ Βιώσιμων μεταφορών/ καταπολέμησης και προσαρμογής της κλιματικής αλλαγής /Καινοτομίας/ Επιχειρηματικότητας /Ενεργειακής μετάβασης /Κυκλικής Οικονομίας** κλπ.
 - **Ευαισθητοποίηση** πολιτών, καταναλωτών και χρηστών ενέργειας.
- Η Περιφέρεια Κρήτης και το Ενεργειακό Κέντρο τιμήθηκαν το 2002 από την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή με το 1ο-πρώτο βραβείο σε ευρωπαϊκό περιφερειακό επίπεδο** για την προώθηση και υλοποίηση εγκαταστάσεων **Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας** στην Κρήτη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

- Με την υπ' αριθμ. 185/12.9.2011 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης κ.Σ. Αρναουτάκη το Ενεργειακό Κέντρο Περιφέρειας Κρήτης **εντάχθηκε στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.**
- Το Κέντρο έχει αναπτύξει - από το 1994 - πολύπλευρη συνεργασία με όλους τους σχετικούς φορείς τόσο σε ευρωπαϊκό και εθνικό αλλά και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από **59 ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά προγράμματα.**

➤ ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- Συνεχίστηκε η συνεχής συνεργασία και η συμμετοχή στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Γραμματείας για την Καθαρή Ενέργεια στα Ευρωπαϊκά νησιά για την διαμόρφωση των **κατευθύνσεων διαβούλευσης του Σχεδίου «Βιώσιμης Ενεργειακής Μετάβασης της Κρήτης».**
- Συνεργασία με Δήμους της Κρήτης για τη συμμετοχή τους και για τη σύνταξη και παρακολούθηση των **«Σχεδίων Βιώσιμης Ενεργειακής Ανάπτυξης ΣΔΑΕ»** στα πλαίσια της σπουδαίας ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για το **«Σύμφωνο των Δημάρχων» (COM)**, διότι το Ενεργειακό Κέντρο Περιφέρειας Κρήτης είναι ο **Περιφερειακός συντονιστής της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας του «Συμφώνου των Δημάρχων» στην Κρήτη.**
- Συνεργασία επίσης με το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ) που είναι ο εθνικός συντονιστής της πρωτοβουλίας COM.
 - Παροχή **πληροφοριών και συμπλήρωση ερωτηματολογίων** για πολύ-επίπεδη ενεργειακή διακυβέρνηση, κλιματική αλλαγή, εξοικονόμηση ενέργειας στα δημόσια κτίρια, **ενεργειακή μετάβαση** κλπ.
- 1. - **Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου «Manag Energy» - Ενεργειακοί οργανισμοί που καθοδηγούν την Ενεργειακή μετάβαση»,** 26 Ιανουαρίου
- 2. **Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου** των «Περιφερειακών συντονιστών της Ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας του **«Συμφώνου των Δημάρχων»** 29 Απριλίου
- 3. **Συμπλήρωση του ερωτηματολογίου** «Τοπικές και Περιφερειακές αρχές στην Διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης», 31 Μαΐου 2023.
- Πρόταση **προδιαγραφών** στην Περιφερειακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση για κοινές περιφερειακές **βάσεις δεδομένων εξοικονόμησης ενέργειας** (ιδιαίτερα στον τομέα των **Δημοτικών/Δημοσίων κτιρίων**)
- Ετήσια έκθεση αναφοράς και παρακολούθησης 2023 για την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία **«Σύμφωνο των Δημάρχων».**

- Συμμετοχή στις δραστηριότητες για την περιφερειακή ενεργειακή διακυβέρνηση (RIS3 Crete) και **καινοτομία** στα έργα **άλλων φορέων της Κρήτης** (π.χ. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Περιφέρεια Κρήτης, Δήμοι Κρήτης κλπ.)
- Σε συνεργασία με τον **Εντεταλμένο Σύμβουλο της Περιφέρειας Κρήτης για τα Ευρωπαϊκά και Διεθνή θέματα**, προωθήθηκαν σχέδια και έργα ενεργειακής καινοτομίας (βιώσιμες μεταφορές, υδρογόνο, ηλεκτροκίνηση, νησιωτική ενεργειακή πολιτική και **ενεργειακή μετάβαση**, Γαλάζια οικονομία και ενέργεια κλπ) καθώς και άλλων ευρωπαϊκών προγραμμάτων συνεργασίας.
- Υποβολή προτάσεων σε **ευρωπαϊκά ανταγωνιστικά προγράμματα** σε συνεργασία με εθνικούς ή περιφερειακούς φορείς.
- Συμμετοχή - μέσω του Προϊσταμένου του - στο «**Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ)**» και στη διαβούλευση για την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Κρήτης.
- **Εκπαιδευτικές δραστηριότητες**: Κατά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού έργου 'Συνεργατική ευφυής εκπαίδευση και ηλεκτρο-κινητικότητα – Κτήρια μηδενικής ενέργειας-C-IZEBS' έγινε **εντατικό εξάμηνο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με το Γυμνάσιο και Λύκειο του Αγίου Μύρωνα- Καινοτόμα προσέγγιση μέσω Ζωντανών Εργαστηρίων** (παρουσιάσεις, ομιλίες, ερωτηματολόγια, παιχνίδια, ασκήσεις, διαδίκτυο, μαθήματα, εκπαιδευτικές επισκέψεις, μετρήσεις, βίντεο, κλπ. με την συμμετοχή καθηγητών, μαθητών, γονέων, επιστημόνων, εταιριών κ.λπ.) **ενώ** συνεχίστηκε η συνεργασία μας με εκπαιδευτικούς και μαθητές σε Δημοτικά και Γυμνάσια της Περιφέρειας Κρήτης.

ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ

4. «**Νέα Καινοτόμα Δομικά Υλικά για ένα πράσινο και βιώσιμο μέλλον στις έξυπνες πόλεις**», Τεχνικό Επιμελητήριο Ανατολικής Κρήτης ΤΕΕ/ΤΑΚ, Ηράκλειο 23 Ιανουαρίου 2023.
5. «**Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτηρίων και υποδομών της πράξης «ΑΝΑΒΑΘΜΙΖΩ – Interreg Ελλάδα Κύπρος» - Ενεργειακή αναβάθμιση των ιστορικών κτιρίων του Προεδρικού Μεγάρου της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Λότζιας – Δημαρχείου Ηρακλείου**», Ηράκλειο, 26 Ιανουαρίου 2023.
6. «**Biomass Day 2023 - Ο ρόλος και η συνεισφορά της Βιοενέργειας ως ενεργού κλάδου της Βιο-οικονομίας στην αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης**», διαδικτυακή συμμετοχή, Αθήνα, 27 Ιανουαρίου 2023,.

7. «**Ερευνώ - Καινοτομώ 2021-2027**», Ενημερωτική εκδήλωση για την δράση, Ηράκλειο, 6 Απριλίου 2023.
8. «**Ετήσια Γενική Συνέλευση Ενεργειακού Γραφείου Κύπρου**», Διαδικτυακή παρακολούθηση, 7 Ιουνίου 2023
9. «**Ασφάλεια Ποιότητα και Εξοικονόμηση Ενέργειας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση**» Διαδικτυακή παρακολούθηση Ημερίδας, 9 Ιουνίου 2023.
10. «**Γενική Συνέλευση FEDARENE**» Διαδικτυακή παρακολούθηση, 12-13 Ιουνίου 2023
11. «**Ευρωπαϊκή εβδομάδα Βιώσιμης Ενέργειας**» Διαδικτυακή συμμετοχή, Βρυξέλλες, 20-22 Ιουνίου 2023.
12. «**Ενημερωτική ημερίδα για τις προτάσεις του 2023 του προγράμματος LIFE**», Διαδικτυακή συμμετοχή, 19 Ιουλίου 2023.
13. «**Συνεργατική ευφυής εκπαίδευση και ηλεκτρο-κινητικότητα – Κτήρια μηδενικής ενέργειας**» Διήμερο Σεμινάριο – Ημερίδα του έργου Interreg Ελλάδα Κύπρος – Ενεργειακό Κέντρο Περιφέρειας Κρήτης, Διοργάνωση-Συντονισμός και Εισηγήσεις, Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης, Ηράκλειο 18-19 Σεπτεμβρίου 2023.
14. «**Συνεργατική ευφυής εκπαίδευση και ηλεκτρο-κινητικότητα – Κτήρια μηδενικής ενέργειας**», 3^η Τεχνική συνάντηση του έργου Interreg Ελλάδα Κύπρος, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία Κύπρος, 20-21 Σεπτεμβρίου 2023.
15. Τελικό «**Εθνικό Συνέδριο: «Συνεργατική Ευφυής Εκπαίδευση και ηλεκτρο-κινητικότητα -Κτίρια μηδενικής ενέργειας**», Εισήγηση και στρογγυλό τραπέζι, Δήμος Ηρακλείου, Ηράκλειο, 20 Οκτωβρίου 2023.
16. «**European Sustainable Energy Week 2024**», Διαδικτυακή συμμετοχή, 20 Νοεμβρίου 2023.
17. «**Ημέρες Καινοτομίας – Innodays**» 2023 της Περιφέρειας Κρήτης **Συμμετοχή**» ως εκθέτες Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης και Ενεργειακό Κέντρο Περιφέρειας Κρήτης, 22-24 Νοεμβρίου 2023.

18. «Γενική Καταστατική Συνέλευση Ενεργειακού Γραφείου Κύπρου», Διαδικτυακή συμμετοχή, 12 Δεκεμβρίου 2023
19. «Υδρογονάνθρακες, ενεργειακή μετάβαση υδρογόνου: Η Κρήτη ως ενεργειακός κόμβος» Συνέδριο, Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ), ΤΕΕ/ΤΑΚ, Ηράκλειο, 16-17 Δεκεμβρίου 2023.
20. «Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας Περιφέρειας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ)» Συμμετοχή στις συνεδριάσεις του 2023

➤ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

- Συνεργασία και συμμετοχή στις δραστηριότητες της «Ευρωπαϊκής Γραμματείας για την Καθαρή Ενέργεια στα Ευρωπαϊκά Νησιά».
- Συμμετοχή ως εταίρος μαζί με το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης για την Υλοποίηση του έργου «Δίκτυο ευρωπαϊκών δημοσίων τοπικών αρχών για καθοδήγηση της ενεργειακής μετάβασης» (e PLANET), Horizon 2020 όπου αναπτύσσεται σύστημα Διαχείρισης των ‘Σχεδίων δράσης Ενέργειας και Κλίματος’ καθώς και διαχείρισης δεδομένων ενεργειακών καταναλώσεων δημοσίων κτηρίων και υποδομών και τα οποία θα οπτικοποιηθούν καταλλήλως με την ενσωμάτωση τους στο σύστημα Γεω-χωρικών πληροφοριών GIS της Περιφέρειας Κρήτης.
- Συμμετοχή, ως εταίρος μαζί με το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης για την Υλοποίηση του έργου «Συνεργατική Έξυπνη εκπαίδευση και ηλεκτροκίνηση - Κτίρια Μηδενικών εκπομπών» (C-IZEBs), Interreg V-A Ελλάδα - Κύπρος όπου ανακαινίζεται ενεργειακά το Γυμνάσιο του Αγίου Μύρωνα, προστίθενται σύστημα ηλεκτροκίνησης, φορτιστής, και φωτοβολταϊκό ενώ διοργανώθηκαν «Εξάμηνα Ζωντανά συμμετοχικά εργαστήρια-Living Labs» για την βιώσιμη ενέργεια και την ηλεκτροκινητικότητα.

Κατά την συνδυαστική υλοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων e PLANET/Horizon και CIZEBS/Interreg Ελλάδα-Κύπρος (για αύξηση της αποδοτικότητας και κεφαλαιοποίησης των αποτελεσμάτων) κατά την διάρκεια του 2023 έγιναν διαδοχικές συναντήσεις εργασίας με 12 Δήμους της Κρήτης (πολιτικά πρόσωπα και τεχνικά στελέχη)

- για βάσεις ενεργειακών δεδομένων,
- για εξοικονόμηση ενέργειας στα Δημοτικά κτίρια,
- για το ‘Σύμφωνο των Δημάρχων’,
- για τις υποχρεώσεις των Δήμων στο (νέο) ελληνικό κλιματικό νόμο
- το προαπαιτούμενο εκπόνησης ‘Σχεδίου για την ενεργειακή ανακαίνιση του συνόλου των Δημοτικών κτιρίων’

-και κυρίως για τις επερχόμενες χρηματοδοτικές ευκαιρίες και χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΠΕΠ Κρήτης, του ΕΣΠΑ, του Πράσινου Ταμείου κλπ. (σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ Κρήτης)

- Επίσης διοργανώθηκε με τον συντονισμό ΕΚ-ΠΤΑΚ **Διήμερο σεμινάριο εργασίας**(18-19/9/2023) με την συμμετοχή Επιστημονικών φορέων, Δημοτικών Αρχών και στελεχών κλπ.-όπου αναλύθηκαν καλές πρακτικές, και παρουσιάστηκε σχετική τεχνογνωσία.
- Επίσης έγινε σχετική παρουσίαση και διοργανώθηκε στρογγυλό τραπέζι δε σχετικό Διεθνές Συνέδριο

- Συμμετοχή – παρακολούθηση των δραστηριοτήτων της **Συνέλευσης των Ευρωπαϊκών Παράκτιων και Περιφερειακών Περιοχών - CPMR** στους τομείς της βιώσιμης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.
- Μέλος μαζί με ΠΤΑ Κρήτης στην «**Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Περιφερειακών Ενεργειακών και Περιβαλλοντικών Οργανισμών (FEDARENE)** Συμμετοχή στη Γενική Συνέλευση του 2023
- Συνεργασία και συμμετοχή στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία **ManagEnergy (Σύμφωνο των Δημάρχων)**.
- **Ενεργή συμμετοχή ως εκθέτης στις Ημέρες Καινοτομίας – Η Κρήτη της γνώσης και της παραγωγής – INNODAYS 2023**, όπου στο περίπτερο του ΠΤΑ Κρήτης – Ενεργειακού Κέντρου διανεμήθηκε πληροφοριακό – εκπαιδευτικό υλικό για την Εξοικονόμηση ενέργειας, ΑΠΕ, Ηλεκτροκίνηση, Ενεργειακή Μετάβαση κλπ., παρουσιάστηκε βίντεο με τα ευρωπαϊκά έργα και τις δραστηριότητες του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Κρήτης και του Ενεργειακού Κέντρου Περιφέρειας Κρήτης και έγιναν συναντήσεις και συζητήσεις με φορείς, επιχειρήσεις, και πολίτες.
- Τέλος του 2023 αποχώρησε -λόγω συνταξιοδότησης- ο δημιουργός(1994) και Διευθυντής του Ενεργειακού Κέντρου Περιφέρειας Κρήτης Δρ Ν. Ζωγραφάκης κληροδοτώντας στην Περιφέρεια Κρήτης μια καινοτόμα δομή- με μεγάλη εμπειρία και εθνική και ευρωπαϊκή αναγνωρισιμότητα-απαραίτητη σήμερα για την ΒΙΩΣΙΜΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ**